

به بهانهی نازادکردنی دوو دیل کۆمه‌لگایه‌ک خاپور ده‌که‌ن!

ده‌باره‌ی هیرشه‌کانی ئیسرائیل بۆ سه‌ر لوبنان

رێبوار ئەحمەد

چەند هەفتەیه‌ ده‌وله‌تی فاشیستی ئیسرائیل به‌ به‌هانه‌ی نازادکردنی دوو سه‌ربازی دیلی خۆی که له‌لایه‌ن حیزب الله‌وه ده‌ستگیرکراون، کۆمه‌لگایه‌کی چەند ملیونی داوه‌ته‌ به‌ر په‌لاماری تانک و توپ و صاروخ. چ ریاکایه‌کی ریسواو چ وه‌حشیگه‌ریه‌که، که گوایه‌ بۆ نازادکردنی دوو سه‌ربازی دیل، سه‌دان که‌س له‌ هاوڵاتیانی مه‌ده‌نی و بیگوناخ قه‌تلوعام بکرین، سه‌دان هه‌زار که‌س ئاواره‌ و ده‌ربه‌ده‌ر بکرین، قوتابخانه‌ و نه‌خۆشخانه‌ و ئاوو کاره‌باو هه‌رچی خزمه‌تگوزاری و پیدایه‌ستیه‌کانی ژیا‌نی روژانه‌ هه‌یه‌ ویران و خاپور بکرین، کۆمه‌لگایه‌ک به‌ ته‌واوی له‌به‌رده‌م پرۆسه‌ی هه‌لوه‌شان و ویرانیدا قه‌رادراوه‌. ئەگه‌ر بریاربیت بۆ نازادکردنی هه‌ر دوو دیلیک ئەم به‌ریه‌یه‌ت و کوشتارو جه‌نگ و مالوێزانیه‌ به‌ریابکریت، ئەگه‌ر بریاربیت له‌ به‌رامبه‌ر ده‌ستگیرکردنی هه‌ردوو که‌سیکدا ئەم بکوژوبه‌ره‌ به‌ریبخریت، ئەوکات ده‌بیت سه‌راسه‌ری ئەم گۆی زه‌ویه‌ له‌ ناگه‌ی جه‌نگ و گۆماوی خویندا نوقم بیت. ده‌بی هه‌موو روژیک له‌ هه‌موو گۆشه‌یه‌کی دنیاوه‌ په‌لاماری ده‌وله‌تی ئیسرائیل و ئەمریکا و هاو‌په‌مانه‌کانیان بدریت.

به‌لام ئەمه‌ قاعیده‌و قانونیک نیه‌ که جیهان له‌سه‌ری بروات، به‌لکو ئەمه‌ نه‌هه‌شتنه‌وه‌ی هه‌یج قاعیده‌و قانونیکه‌ که ئەمریکا به‌ مله‌هوری خۆی ده‌یه‌وێ به‌سه‌ر دنیا‌دا فه‌رزی بکات. ئەمریکا و ده‌وله‌تانی گوی له‌ مَشْتی ئەو، به‌ هه‌رچه‌واره‌وری خۆیاندا هه‌ره‌شه‌و جه‌نگ و بۆمب و باروت ده‌به‌خشینه‌وه‌، له‌سه‌راسه‌ری دنیا‌دا گه‌وره‌ترین سه‌رچاوه‌ی نا ئەمنی و کوشتارو به‌ره‌مه‌یه‌یان و ده‌مه‌زه‌ردکردنه‌وه‌ی تیرۆر و تیرۆریزم، هه‌موو ئەم وه‌حشیگه‌ریانه‌ش به‌ به‌هانه‌ی ئەمنی قه‌ومی ئەمریکا و ده‌وله‌تانی مله‌هورو کۆنه‌په‌رستی هاو‌په‌مانی، یان به‌ به‌هانه‌ی لاه‌ردنی مه‌ترسی له‌سه‌ر ئاسایشی جیهانی به‌ریوه‌ده‌بریت. ئەگه‌ر ته‌نانه‌ت پروپاگه‌نده‌ پوچ و ریسواکانی خۆیان و ده‌زگای پروپاگه‌نده‌ی ئۆکه‌ریان به‌ جدی وه‌ربگیریت، ئەگه‌ر ئەمنی قه‌ومی ده‌وله‌تیک یه‌کسان بیت به‌ تیکدانی ئاسایش له‌ سه‌راسه‌ری دنیا‌دا، ئەگه‌ر ئەمنی قه‌ومی ده‌وله‌تیک پهیوستی به‌ جه‌نگ و مله‌هوری و په‌لاماری به‌رده‌وام و هه‌موو روژبیت، ئیتر ئەمانه‌ به‌لگه‌ی ئەوه‌ن که ئەو ئەمنی قه‌ومی ئەمریکا یه‌کسانه‌ به‌ نا ئەمنی بۆ هه‌موو دنیا. له‌ راستیدا ئەمه‌ دروست ناوه‌روکی ستراتیژی ئەمریکا و ده‌سته‌ی فه‌رمانه‌روای ئەو وولاته‌یه‌. که‌وايه‌ ده‌بی هه‌موو جیهان و به‌شه‌ریه‌تی نازادبێخا‌ز بۆ خۆزگارکردنی له‌شه‌ری ئەم ده‌وله‌ته‌و گویله‌مشته‌کانی هه‌موو توانای خۆی به‌گه‌ر بخت.

ئەمریکا که له‌ پیناو داسه‌پاندنی نه‌زمی بالاده‌ستی یه‌کلایه‌نه‌ی خۆی به‌سه‌ر دنیا‌دا، به‌رده‌وام ده‌ستی پر له‌ هه‌ره‌شه‌یه‌، به‌ به‌هانه‌ی پوچی خه‌ته‌ری چه‌کی کۆکوژ خه‌لکی عیرا‌قی کۆکوژکردو کۆمه‌لگایه‌کی 25 ملیونی له‌ خوینه‌ه‌لکیشاوه‌، به‌ هه‌مان به‌هانه‌ هه‌ره‌شه‌ی جه‌نگیکی ویرانکه‌ری له‌سه‌ر کۆمه‌لگای ئیران راگرته‌وه‌. ده‌یان ساله‌ راسته‌وخۆ له‌ پشتی فاشیزم و به‌ریه‌یه‌تی ده‌وله‌تی ئیسرائیل دژی خه‌لکی فه‌له‌ستین راوه‌ستاوه‌، ئیستاش له‌ کاتیکدا که ده‌وله‌تی ئیسرائیل به‌ کرده‌وه‌ خه‌ریکی کۆمه‌لکوژی خه‌لکی فه‌له‌ستین و لوبنانه‌و ئەمریکاش راسته‌وخۆ پشتیوانی له‌م کاولکاری و کوشت و کوشتاره‌ فراوانه‌ ده‌کات، که‌چی له‌ولاوه‌ به‌په‌ی م‌ه‌رام و ئامانجه‌ حه‌قیرانه‌کانی خۆی، له‌سه‌ر دوو موشه‌کی ئاسامانی کۆریای شیمالی گه‌وره‌ترین هه‌را ساز ده‌کات و ده‌یه‌وی وه‌کو خه‌ته‌ری هه‌ره‌ گه‌وره‌ له‌سه‌ر ئاسایشی جیهان نیشانیبدات.

ئەوه‌ی ئیستا به‌ پێش چاوی خه‌لکی دنیاوه‌ نمایش ده‌کریت، گۆشه‌یه‌کی بچوکه‌ له‌ دنیا‌یه‌ک که ئەمریکا تیا‌یدا بالاده‌ست بیت. هه‌یشتا ئەم مه‌رامی ئەمریکا به‌ده‌ست نه‌هاتوه‌، هه‌یشتا به‌ هه‌موو جه‌نگ و کوشتارو کاولکاریه‌کانیه‌وه‌، نه‌یتوانیوه‌ ده‌سه‌لاتی یه‌کلانه‌ی خۆی به‌سه‌ر دنیا‌دا بسه‌پینی و هه‌یشتا نه‌زمی جیگامه‌به‌ستی خۆی نه‌چه‌سپاندوه‌. به‌لام به‌ چنگ و ددان بۆ ئەم مه‌به‌سته‌ ته‌قه‌لا ده‌کات. لیره‌وه‌ ده‌کریت پێشبینی ئەوه‌ بکه‌ین له‌ دنیا‌یه‌کدا که ده‌وله‌تی ئەمریکا تیا‌یدا ده‌سه‌لاتی تاقانه‌ بیت و نه‌زمی جیگامه‌به‌ستی خۆی چه‌سپاندبیت، چ کاره‌سات و به‌ریه‌یه‌تیک بال به‌سه‌ر دنیا‌دا ده‌کیشت. کۆندولیزای خانمی وه‌زیری خار‌جی ئەمریکا، ئەم کاره‌ساته‌ خویناویه‌ی لوبنانی به‌ "ژانی له‌ دایکبوونیکی نوێ بۆ روژه‌ه‌لاتی ناوه‌راست!" ناوده‌بات. ئەگه‌ر ئەم ئاره‌زه‌ی کۆندولیزا به‌دیبت، ئەو ژیا‌نه‌ نوێ‌یه‌ی له‌ ره‌حمی ستراتیژی ئەمریکا و ئیسرائیله‌وه‌ بۆ روژه‌ه‌لاتی ناوه‌راست بیه‌ته‌وه‌، ئەم ناوچه‌یه‌ ده‌گیریته‌وه‌ بۆ سه‌رده‌می هۆلاکۆو جه‌نگیخان. هه‌ر ئەم سیاسه‌ته‌ش له‌ پشتی هیرشه‌کانی ئیستای ئیسرائیل بۆ سه‌ر لوبنانه‌وه‌ راوه‌ستاوه‌. کارکردی حزب الله‌ و دوو سه‌ربازه‌ دیله‌که‌ش، ته‌نها به‌هانه‌ بۆ بردنه‌پێشی سیاسه‌تیک‌ی فاشیا‌نه‌ که له‌وه‌پێش داریژراوه‌. هه‌ر لیره‌وه‌ ماهیه‌تی هه‌موو ئەو هی‌زو بزوتنه‌وه‌و ده‌وله‌تانه‌ش به‌ ته‌واوی روژنده‌بیه‌ته‌وه‌ که به‌هه‌ربه‌هانه‌و له‌ژیر هه‌ر پروپاگه‌نده‌و په‌رده‌یه‌کدا بیت، ئامانج و ستراتیژی خۆیان به‌م

دەولەتەو گریداو تەو دەو خۆشخزمەتی پیشکەش بە چوئەپیشی سیاسەتەکانی ئەمریکا دەکەن. لەوانەش حکومەتی ئیفلیجی ئیستای عیراق و هیژە قەومی و دینەکانی سەر ئەم ساحەیه.

بەلام پەلاماری درندانە ئیسرائیل بە پشتیوانی ھەمەلایەنە ئەمریکا بۆسەر خەلکی لوینان، جاریکی تریش "کۆمەلگای نیونەتەو دەبی" و ئەنجومەنی ئاسایشی ریسواکردووە، نیشانیادیووە کە ئەمانە جگە لە ئامرازی دەستی سیاسەتەکانی ئەمریکا و دانی پەنجەمور لە نەخشەو پاساوەکانی هیچی ترین. ئەنجومەنی ئاسایش بەو ھەموو فرۆفیشالەووە کە میشکی خەلکی جیھانی پیدەکوئیتەووە، رۆژی چوارشەمە رابردوو، کۆنفرانسی نمایشی خۆی لە بارە وەزعی تازە لوبنانەو بەرپاکرد، بەی ئەو بەرامبەر ئەم ھەموو بەرپەریەت و کوشت و کوشتارو ویرانکاری و کۆمەلکوژیە دەولەتی ئیسرائیل هیچ ھەلوئیتیک بگریت، یان لانی کەم ئیسرائیل ناچار بە راگرتنی ھیرشەکانی بکات. میدیاکان و لایەنەکانی بەشدار دانیان بەو دەناو لەبەر ئەو ئەمریکا بۆ پشتیوانی لە ئیسرائیل دژی راگرتنی ھیرشەکان بوو، کۆنفرانس بە هیچ ئەنجامیک نەگەشتوووە. بەم جۆرە ئەنجامیک کە ئیسرائیل لەم کۆنفرانسە وەرگرت ھەر ئەو ھەست بە مەغروری و دەستئاو لای زیاتربکات. ئەنجومەنی ئاسایش تەنانەت بە ھەزار ئەماو ئەگەر تازە گەشتوون بەو بریارە کە بۆردومانی بارەگای خۆیان لە لوبنان و کوشتنی چوارکەس لە ئاکامی ئەم بۆردومانانەدا، مەحکوم بکەن.

کاتیک ئەم بۆ ھەلوئیتیک "کۆمەلگای نیو دەولەتی" و ئەنجومەنی ئاسایش، بۆ نمونە لە ھاوشانی بریارەکانی بۆ داسەپاندنی حصاری ئابوری و بریستی بەسەر خەلکی عیراقدا بۆ بەرگری لە دەسلاتی گەندەلی شیکەکانی کویتەو دابنریت، کاتیک ئەم بۆ ھەلوئیتیک لە پال دەیان بریاری ترەو دابنریت کە بە بەھانە پروپوچ بۆ جەنگ و کوشت و کوشتار لە دژی ھیزو دەولەتیک کە ناکوکیەکی لە گەل ئەمریکا و غەربی ھاوپەیمانی ھەبیت، دەرکەوت کە چۆن تا قە ئستانداردی ئیستای دنیا، ویست و بەرژەو نەدیەکانی ئەمریکا و دەسلاتی سەرماپەیه.

تا ئەو جیگایە بە دەوری تیرۆریزمی ئیسلامی و حیزب اللہ و ھەماس دەگەریتەو لە خولقاندنی ئەم کارەساتە تازەییە کە بۆ خەلکی لوبنان و فەلەستین بەرپا کردووە. مسئولیتەتی ئەم تاوانکاریە بە تەواوی راستەو خۆ دەولەتی فاشیستی ئیسرائیل و ئەمریکا راستەو خۆ لە پشتی ئەم تاوانکاریە راووستاوە. بەلام ھەماس و حزب اللہ و گشت ئیسلامی سیاسی، کە ھەمیشە جەماوەری خەلکی ستەمدیدە بە خۆراک و سوتەمەنی کیشمە کیشەکانی خۆیان دەزانن و دەیانکەن بە قوربانی، ئەوان دروست ھەر ئەو کارەیان دەوێت کە ئیسرائیل و ئەمریکا دەیکەن. خیری دەستگیرکردنی دوو سەربازی ئیسرائیلی بۆ حیزب اللہ ھەر ئەو ھەست کە ئیسرائیل کە جەماوەری خەلک بکاتە نیشانە بۆ پەلامارەکانی خۆی، تا بەم جۆرە ھەم بەزۆر پال بەم جەماوەرەو بە بنریت بۆ ژیر بالی حیزب اللہ و ھەم مەیدانیکی تازە بگریتەو بۆ ئەو حزب اللہ لە بەرامبەر ئیسرائیلدا وەکو قارەمانی بەرگری لە خەلکی لوبنان خۆی نیشاندات. دەیان سالە ئەم سیناریۆیە دووبارە دەبیتەو، ھەموو ھیرش و پەلاماریکی ئیسرائیل بۆسەر خەلکی لوبنان و فەلەستین، ئیسلامی سیاسی بەھیزدەکات و دەوری قارەمانی پیدەبەخشی، تیرۆریزم و فاشیزمی ئیسرائیل، تیرۆریزم و فاشیزمی ئیسلامی زەمینەدارو بەھیزدەکات. قوربانی ئەم سیناریۆیەش ھەمیشە ھەر جەماوەری خەلکی مەحرومە.

وہزعی ئیستای دنیا بە گشتی و ناوچە رۆژھەلاتی ناوەرست بە تاییەتی، باجی نەبونی قوتبیکە بەھیزی چەپ و کۆمۆنیست و رادیکال دەدات. دەیان سالە سەرچەم بزوتنەو بەرژوازیەکان و سەرچەم جەمسەرەکانی دنیای ئیستا، بەرامبەر کیشەو گرتە قول و ئالۆزەکانی ئەم ناوچەییە، نیمتھانی خۆیانداوە. سەرچەمیان جگە لە قولکردنەو کیشەکان، جگە لە بە قوربانیکردنی خەلک و ئاوات و ئامانجەکانیان، جگە لە ناکوکی قولیان لە گەل ماف و ئارەزووەکانی خەلکی ستەمدیدە ناوچە، ھیچی تر لە ھەگبەیاندا نەبوو. وەزعی ئیستا بە دەنگی بەرز بانگەواز بۆ ھاوتنەمەیدانی چینی کریکارو چەپ و کۆمۆنیزم دەکات بۆ ئەو لە رکیفی ئەو بزوتنەو ھیزو دەولەتە کۆنەپەرستانە رزگاری بکات. ئاینەییەکی باشت بۆ ناوچە کە لە گرەوی شکلگرتنی ئەم بەدیەلەدایە.